

ŠAJĀ NUMURĀ:

Sveicieni Skolotāju dienā!
2.lpp.

30 izcilām personībām pasniegts augstākais Izglītības un zinātnes ministrijas apbalvojums 3.lpp.

Jauniešu interese par profesionālo izglītību palielinās
5.lpp.

Apstiprināts mērķdotācijas pedagogu darba samaksai sadalījums 7.lpp.

Gatavojas Latvijas jaunatnes politikas forumam 2010
10.lpp.

Comenius - skolēniem, pedagogiem un izglītības iestādēm
13.lpp.

Pasniegta Eiropas Atzinības zīme valodu apguvē 14.lpp.

Latvijas skolēnu sasniegumi lasītprasme ir labi 15.lpp.

Konkurss jauniešiem "Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē" 16.lpp.

Aicina pieteikt kandidātus Tāla Bērča piemiņas balvai un stipendijai 17.lpp.

Konsultē psihologs 19.lpp.

2010.gada septembrī Ministru kabinetā apstiprinātie un Valsts sekretāru sanāksmēs izsludinātie svarīgākie IZM sagatavotie tiesību aktu projekti 20.lpp.

Esiet sveicināti rudens noskaņās!

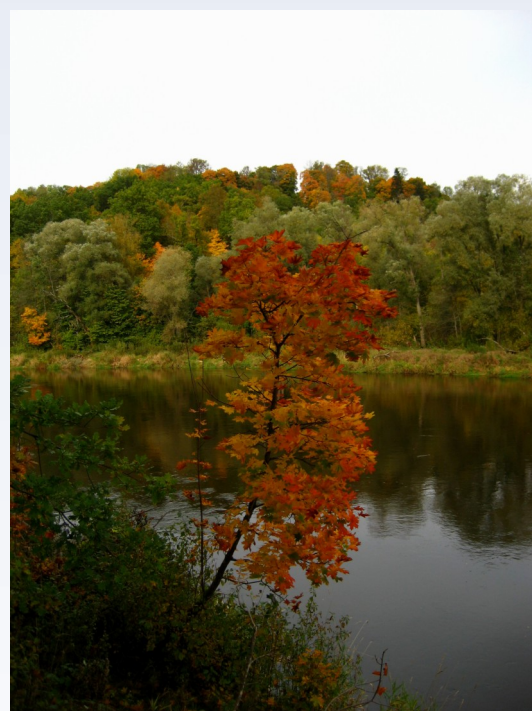
Ar krāsainu lapu rotu, pēdējām dālijām un asterēm dārzos, dzestriem rītiem un pirmajām salnām – tādu Latvijā allaž esam pieraduši sagaidīt oktobri. Oktobra sākums mums ikvienam saistās arī ar skaistu un emocionālu notikumu – Skolotāju dienu. Arī tad, ja paši skolas, augstskolas durvis esam aizvēruši jau pirms daudziem gadiem, šajā dienā noteikti domās atgriezīamies pie savējiem – tiem mīļajiem, labajiem, saprotošajiem Skolotājiem, kurus vienmēr atceramies ar patiesu cieņu un mīlestību sirdī.

Sestdien, 25.septembrī, nedēļu pirms Skolotāju dienas, izglītības un zinātnes ministre Tatjana Kože 30 izcilie nozares darbiniekiem pasniedza ministrijas augstāko apbalvojumu – IZM balvu, un par šo nozīmīgo notikumu stāstām šodienas izdevumā.

Lasiēt arī par aktualitātēm profesionālajā izglītībā un septembrī visos Latvijas reģionos notikušajiem profesionālās izglītības modernizācijai veltītajiem forumiem. Šis mācību gads sācies ar pozitīvu ziņu - profesionālās izglītības iestādēs iestājušies gandrīz 42% pamatskolu beidzēju, salīdzinot ar vidēji 30% iepriekšējos gados. Savukārt tiem vidusskolu absolventiem, kas nav iestājušies augstskolās, jau no 1.oktobra būs iespēja uzsākt mācības viena līdz pusotrgadīgās profesionālās izglītības programmās, iegūstot šodienas darba tirgum nepieciešamo otro un trešo kvalifikācijas līmeni.

Šonedēļ, 28.septembrī, Ministru kabinets apstiprināja IZM sagatavoto rīkojuma projektu „Par līdzekļu pārdali starp valsts budžeta resoriem un mērķdotāciju pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēm finansējuma sadalījumu”. Atbildot uz mūsu lasītāju jautājumiem, izdevums skaidro, kā pašvaldības piešķirto mērķdotāciju sadala izglītības iestādēm.

Nozīmīga vieta izdevumā atvēlēta jaunatnes lietām – lasiet par Latvijas jaunatnes politikas forumu 2010 "Pašvaldību investīcijas jaunatnē. Darba ar jaunatni īstenošanas izaicinājumi", kas notiks Rīgā 25. un 26.oktobrī, uzziniet, kā Latvi-

jā notiek gatavošanās 2011. - Eiropas Brīvprātīgā darba gadam, kādas ir pašvaldību iespējas veidot starptautiskus jauniešu projektus programmā „Jaunatne darbībā”, kā arī par EURO-DESK informācijas tīklu jauniešiem.

Īstenojot Eiropas Savienības Mūzizglītības programmas *Comenius*, plašas iespējas paveras gan skolēniem, gan pedagogiem, gan izglītības iestādēm. Par to plašāk uzzināsiet, atverot izdevuma 13.un 14.lpp.

Izdevums pievēršas arī tēmai par Latvijas skolēnu sasniegumiem lasītprasme, aicina bērnus, jauniešus un pedagogus iesaistīties dažādos konkursos, kā arī informē par septembrī Ministru kabinetā un Valsts sekretāru sanāksmēs izskatītajiem svarīgākajiem IZM sagatavotajiem normatīvo aktu projektiem.

Uz tikšanos atkal oktobra izdevumā!

Ar cieņu - Komunikācijas nodaļa

3.oktobris - Skolotāju diena

Godātie Latvijas pedagogi!

Tuvojoties Skolotāju dienai, mūsu profesionālajiem svētkiem, vēlos uzrunāt ikvienu no Jums, lai vēlreiz no sirds pateiktu paldies par Jūsu godprātīgo un pašizliedzīgo darbu, mācot un audzinot skolēnus! Latvijai un mūsu nākotnei tas ir īpaši nozīmīgs, jo izglītības augļi stiprina valsts attīstības ceļu.

Vienlaikus ļoti svarīgi ir mums visiem turpināt sabiedrībai stāstīt par pedagogu darba rezultātiem, par skolēnu sasniegumiem un izaugsmi, viņu uzvedības paradumiem, atbildīgu un aktīvu attieksmi pret norisēm sabiedrībā, par daudzajiem interesantajiem un radošajiem notikumiem izglītības iestādēs.

Domāju, pievienosieties idejai, ka savstarpēja sapratne ceļ pedagoga profesijas prestižu un vairo gandarījumu par darbu.

Esmu pārliecināta, ka tālredzīgas un pēctecīgas izglītības politikas rezultātā pedagogu atalgojums, īstenojot finansēšanas principu „nauda seko skolēnam”, palielināsies. Tam apliecinājums ir pēdējā gada laikā vispārējā izglītībā nodrošinātais līdzekļu pieaugums pedagogu atalgojumam uz vienu skolēnu no vidēji 450 latiem līdz gandrīz 700 latiem; pilnvērtīgākas iespējas finansēt darba pienākumus un padziļinātu priekšmetu apguvi. Atalgojuma kāpumu nodrošina arī koeficienti metodiskajam darbam valsts ģimnāzijās, iekļaujošās izglītības veicināšanai un pašvaldībām ar zemu skolēnu blīvumu. Esmu gandarīta, ka situācija stabilizējusies profesionālās ievirzes sporta un interešu izglītībā, profesionālās speciālās izglītības iestādēs, pirmsskolā un izglītībā kopumā.

Sirsniņi sveicu Jūs, godātie pedagogi, Skolotāju dienā un aicinu lepoties ar savu profesiju un darba rezultātiem!

Ar vislielāko cieņu un pateicību, Jūsu –

prof. Tatjana Koķe,
izglītības un zinātnes ministre

Skolotājiem

Ne jau tad, kad atver acis,
ne jau tad, kad tumsa dziest, -
labrītu kad bērns tev sacīs,
tad tu būsi pamodies;
tad tu būsi savai dienai
gatavs gara gaismu sēt,
mācīt atkal vienreizvienu,
ābeci kā vārtus vērt;
lūgt, lai Dieviņš zvaigznes pakar,
ja kāds bērns ir tumsā viens,
tikai grūtsirdīgās slāpes
nedrīkst pamanīt neviens,
jo tik daudzie „kas” un „kāpēc”
atklās, kur to pavediens.
Dzirdi?

Laburītu saka!
Ziedi tikko vērušies!
Viņu acīs tava aka...
Vai tu esi pamodies?

(M. Svīķe.)

IZM balva

30 izcilām personībām pasniegts augstākais Izglītības un zinātnes ministrijas apbalvojums

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Kože un IZM valsts sekretārs Mareks Gruskenics (centrā) ar apbalvotajiem izglītības un zinātnes darbiniekiem Latvijas Nacionālās operas Beletažas zālē 2010.gada 25.septembrī.

Sestdien, 25.septembrī, nedēļu pirms Skolotāju dienas, izglītības un zinātnes ministre Tatjana Kože pasniedza Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) augstāko apbalvojumu – IZM balvu – 30 izcilām nozares darbiniekiem. Balvā bija īpašs šim notikumam veltīts rokas pulkstenis ar gravējumu „IZM balva – 2010” un ministres parakstīts goda diploms.

„Skolotāju diena ir mūsu profesionalitātes atzīšanas un sumīnāšanas diena, bet IZM balvas pasniegšana ir šīs dienas kulminācija. Tādēļ man ir liels prieks un īpašs gandarījums pateikties balvas laureātiem un visiem Latvijas skolotājiem! Dalieties mūsu pateicībā ar saviem kolēģiem, skolēniem, viņu vecākiem,” uzrunājot balvas laureātus un klātesošos teica T.Kože. Viņa uzsvēra, ka IZM balvas laureāti ir personības, kas ikdienā devušas lielu ieguldījumu izglītībā un sekmējušas daudzas būtiskas lietas: „Jo vairāk mēs spējam stiprināt skolēnos interesi par mācīšanos un izglītību, jo lielāka iespēja un cerība, ka jauniešiem būs stabilāks pamats dzīvē”. T.Kože atzīmēja, ka pateicoties šo pedagogu darbam izglītība Latvijā ir kļuvusi atvērtāka un balvas laureāti ir pratuši veicināt vecāku un sabiedrības iesaisti skolas dzīvē. Vienlaikus noturīgāka ir kļuvusi jauniešu interese par zinātni, kas ir viens no izglītības politikas uzstādījumiem kopš divtūkstošo gadu sākuma.

Ministre norādīja, ka šī balva ir dibināta 1997.gadā, kad izglītības un zinātnes ministrs bija Juris Celmiņš: „Vēlos ticēt, ka

galvenais motīvs šīs balvas izveidei bija vēlme ieraudzīt tos pedagogus, kuri strādā ar sasniegumiem un prast pateikt viņiem par to paldies. Domāju, ka katram iepriekšējo gadu izglītības ministram bijusi iespēja pasniegt šo balvu un tādēļ esam aicinājuši viņus uz šo pasākumu; katram no viņiem bija konkrēti uzdevumi, kas bija jāizvirza, jāprot īstenot un jāatbild par rezultātu”.

„Mans uzdevums šajā laikā bija smags. 2009./2010.mācību gads bija vairāk kā grūts, tas bija izturības pārbaudījumu gads. Tādēļ nebūs par daudz teikt paldies un atzīt, ka šo izturības pārbaudījumu esam izturējuši izcili. Latvijas skolēnu mācību sasniegumi ir uzlabojušies; skolēnu dalība starptautiskajās mācību priekšmetu olimpiādēs, visdažādākajos priekšmetos, bijusi izcila; pateicoties talantīgiem un ar interesi strādājošiem skolotājiem, vasarā notika skaisti un izcili svētki – X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki,” teica ministre.

„Sakot jums ļoti lielu paldies, es vēlu un aicinu jūs, godātie pedagogi, vairot sava gara stiprumu, būt saprātīgi dumpīgiem un noteikti būt lepnēm par savu darbu! Es ticu, ka tas padarīs dzīvi spilgtāku; un ja skolotājs dzīvos spilgtu dzīvi, tad mēs būsime interesanti katrs pats sev, interesanti viens otram un interesanti saviem audzēkņiem, kā nolūkā ikdienā ieejam skolā un strādājam” – noslēgumā teica ministre.

Turpinājums no 3.lpp.

Laureāti puda pateicību un gandarījumu par saņemto IZM balvu. „Vēlos teikt ļoti lielu paldies savā un visu apbalvoto vārdā par mums izrādīto godu – gan ministrijai par balvu, gan visiem tiem, kuri mūs tai izvirzīja,” uzsvēra Latvijas Rektoru padomes izvirzītā balvas laureāte, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidente Baiba Rivža. Viņa minēja, ka cilvēks, kurš dod padomus, veido pasauli ar vienu roku, bet cilvēks, kurš dod padomus un rāda piemēru, veido pasauli ar abām rokām: „Domāju, ka piekritīsiet – mēs esam cilvēki, kas veido pasauli ar abām rokām, jo skolotājs, līdzās padomam, saviem audzēkņiem rāda arī piemēru un sniedz atbalstu. Vēlu priecīgu Skolotāju dienu, novēlu sekmīgu gadu līdz nākamajiem svētkiem un būsim aizdedzes sveces mūsu jauniešiem!”.

30 laureāti balvas saņēma četrās nominācijās:

- par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē un bērnu, jauniešu vai pieaugušo izglītošanā;
- par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā, profesionālajā vai augstākajā izglītībā;
- par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā;
- par ieguldījumu jauno zinātnieku sagatavošanā:

IZM balvu saņēmuši:

Rīgas 6.vidusskolas direktors **Haralds Bārzdriņš** – par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; bērnu un jauniešu centra „Rīgas skolēnu pils” direktors **Juris Bogdānovs** – par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; Malnavas koledžas direktors **Juris Bozovičs** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, jauniešu un pieaugušo izglītošanā; Ogresgala pamatskolas direktore **Skaidrīte Butāne** – par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; Rēzeknes novada Izglītības pārvaldes vadītājas vietnieks **Vilis Deksnis** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā un profesionālajā izglītībā; Rīgas Tehniskās universitātes Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes Lietišķo dator sistēmu institūta direktors **Jānis Grundspenķis** – par ieguldījumu jauno zinātnieku sagatavošanā; Rīgas 40.vidusskolas direktore **Galina Jefremova** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Salaspils novada pašvaldības iestādes „Ritenītis” vadītāja **Anna Kavasa** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē un bērnu izglītošanā; Valsts Priekuļu lauksaimniecības tehnikuma direktors **Imants Kupčs** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Zilupes vidusskolas direktora vietniece **Svetlana Kuzmika** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu

izglītošanā; Sveķu speciālās internātpamatskolas direktors **Aigars Lasis** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Rīgas Pārtikas ražotāju vidusskolas direktora vietniece **Aija Laganovska** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību profesionālajā izglītībā; Rīgas Amatniecības vidusskolas Koka mākslinieciskās apstrādes nodaļas vadītājs **Haralds Laucis** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību profesionālajā izglītībā; Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietniece **Līvija Marcinkēviča** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu, jauniešu un pieaugušo izglītošanā; Jēkabpils Valsts ģimnāzijas direktora vietniece **Skaidrīte Ozoliņa** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Olaines novada domes priekšsēdētāja vietniece **Inta Purviņa** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu, jauniešu un pieaugušo izglītošanā; J.Endzelīna Kauguru pamatskolas direktore **Iveta Rambola** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Jūrmalas Valsts ģimnāzijas fizikas skolotāja **Vēsma Reinkaite** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā izglītībā; Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidente **Baiba Rivža** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, jauniešu un pieaugušo izglītošanā; Rīgas Tehniskās koledžas direktors **Jānis Rozenblats** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību profesionālajā un augstākajā izglītībā; Pļaviņu novada ģimnāzijas direktors **Vladimirs Samohins** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Tukuma novada Zemgales vidusskolas direktors **Vladimirs Skuja** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Uzvaras vidusskolas mājturības, tehnoloģiju un vizuālās mākslas skolotāja **Rudīte Sprance** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā izglītībā; Aizputes vidusskolas matemātikas skolotāja **Dace Šmite** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā izglītībā; Siguldas Valsts ģimnāzijas direktors **Vilnis Trupavnieks** – par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu un jauniešu izglītošanā; Nautrēnu vidusskolas skolotāja **Valentīna Turlaja** – par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; Rugāju novada Eglaines pamatskolas skolotāja **Iveta Useniece** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā izglītībā; Saldus novada un Brocēnu novada arodorganizācijas vadītāja **Ilze Vītoliņa** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā un profesionālajā izglītībā; Bērnu un jauniešu centra „Altona” direktore **Dzintra Zemtore** – par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; Gulbenes novada valsts ģimnāzijas skolotāja **Ligita Zitāne** – par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā izglītībā.

Plašāks materiāls un fotogalerija no pasākuma atrodama IZM mājaslapā.

Profesionālā izglītība

Jauniešu interese par profesionālo izglītību palielinās

„Profesionālajā izglītībā uzsākto reformu kursu un to nozīmi pozitīvi vērtē gan pašvaldību vadītāji, gan plānošanas reģioni, gan nozaru asociācijas, aktīvi iesaistoties reformu plānošanā. Tas, manuprāt, ir lielākais ieguvums – konstruktīva sadarbība visu būtisko jautājumu risināšanā,” saka Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta direktors Jānis Gaigals, kurš šodienas izdevumā stāsta par profesionālās izglītības aktualitātēm, paveikto un plānoto.

Profesionālās izglītības iestādēs papildus uzņemti 677 audzēkņi

Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādņu 2010. – 2015.gadam viens no mērķiem ir - pakāpeniski palielināt profesionālās izglītības audzēkņu īpatsvaru vidējās izglītības pakāpē, un šā gada uzņemšanas rezultāti liecina, ka jauniešu interese par profesionālo izglītību ir palielinājusies – profesionālās izglītības iestādēs iestājušies gandrīz 42% pamatskolu beidzēju, salīdzinot ar vidēji 30% pagājušā gadā. 2010.gadam piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros bija plānots uzņemt 8 892 audzēkņus, bet, ņemot vērā jauniešu lielo interesi par vairākām izglītības programmām, šogad uzņemti 9 569 audzēkņi, tātad - par 677 vairāk, nekā sākotnēji plānots. Lai nodrošinātu darba samaksu profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem, valdība šonedēļ, 28.septembrī, atbalstīja budžeta līdzekļu pārdali 135 119 latu apmērā, pārceļot resora „Mērķdotācijas pašvaldībām” noteikto finansējumu uz resora „Izglītības un zinātnes ministrija” programmu „Profesionālās izglītības mācību iestādes”.

Protams, mūsu mērķis ir panākt, lai turpināt izglītību profesionālajās vidusskolās izvēlas 50% pamatskolu absolventu, un tas nozīmē, ka nepieciešams nodrošināt vienādi kvalitatīvu vidējās pakāpes izglītības piedāvājumu, īpašu uzmanību pievēršot karjeras izglītībai, kas ļautu jauniešiem savlaicīgi izvēlēties savām spējām un savām vēlmēm atbilstošu izglītības ceļu.

Skolas uzsāks īstenot viengadīgās izglītības programmas

Lai veicinātu jauniešu ātrāku iekļaušanos darba tirgū un sekmešu profesionālās kvalifikācijas operatīvu ieguvu tiem vidusskolu beidzējiem, kas neturpina mācības augstskolās, jau 1.oktobrī daudzas profesionālās izglītības iestādes uzsāks īstenot viena līdz pusotra gada izglītības programmas. Šim

mērķim pieejamais finansējums ir 4,15 miljoni latu, no kuriem 92,03 % ir Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzfinansējums. Ar šiem naudas resursiem jānodrošina, ka 2000 jauniešu iegūs šodienas darba tirgum nepieciešamo otro un trešo kvalifikācijas līmeni salīdzinoši īsā termiņā. Pēc viengadīgo programmu sekmīgas apguves jauniešiem tiks izsniegts valstī atzīts profesionālās kvalifikācijas diploms, kas nodrošinās jauniešu lielāku konkurētspēju darba tirgū.

Projektā īstenoto profesionālās izglītības programmu audzēkņiem būs iespēja saņemt mērķstipendiju, tiks segti arī ceļa izdevumi uz kvalifikācijas prakses vietu un izdevumi par naktsmītni kvalifikācijas prakses laikā. Lai projektā īstenojamās profesionālās izglītības programmas atbilstu darba tirgus pieprasījumam, tās saskaņotas ar nozaru profesionālajām organizācijām.

Reģionos notika profesionālās izglītības forumi

Lai informētu par Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu profesionālajā izglītībā un diskutētu par aktuāliem jautājumiem, septembrī IZM sadarbībā ar reģionālajiem ES struktūrfondu informācijas centriem un pašvaldībām Jelgavā, Valmierā, Daugavpilī, Liepājā un Rīgā rīkoja reģionālos profesionālās izglītības forumus. Tā bija lieliska iespēja ar izglītības iestāžu, pašvaldību, plānošanas reģionu, nozaru asociāciju pārstāvjiem un citiem interesentiem izdiskutēt aktuālos jautājumus gan saistībā ar Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu profesionālajai izglītībai, gan katra reģiona attīstības tendencēm. Prieccē, ka reģionos speciālisti pārzina situāciju savā reģionā, var precīzi formulēt tā attīstības tendences, domā par jauniešu karjeras izglītību, veic aptaujas un pētījumus skolās, lai pēc iespējas ātrāk noskaidrotu, kas un kāpēc ietekmē jauniešu izvēli.

Eiropas Savienības struktūrfondi ir viens no līdzekļiem, lai sasniegtu gan valsts kopējo, gan katra reģiona mērķi – mūsdienīgas un resursefektīvas profesionālās izglītības iestādes, kvalitatīva telpiskā vide, sakārtotas dienesta viesnīcas. Šīs skolām ir smags, taču vienlaikus arī vēl nebijušu iespēju laiks. Tieši tagad skolu direktoriem ir visas iespējas izveidot savu skolu tikpat modernu un pat vēl labāku par tām skolām, kuras savulaik esam apbrīnojuši Eiropā. Protams, ir jāapzinās, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda aktivitātē „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” pieejamie 76 miljoni latu ir nozīmīgs finanšu ieguldījums, taču nepietiekams, lai pilnībā nodrošinātu profesionālās izglītības sistēmas modernizāciju. Skaidra attīstības stratēģija mums jau ir, tagad ir nepieciešami konkrēti projekti un konkrēti aprēķini, kas ļautu pamatot papildus nepieciešamo līdzekļu apjomu.

Turpinājums no 5.lpp.

Parakstīts Sadarbības memorands

14.septembrī IZM kopā ar partneriem parakstīja Sadarbības memorandu par profesionālās izglītības pārstrukturizāciju, nozaru ekspertu padomju un kvalifikāciju sistēmas izveidi. Šajā pašā dienā tika parakstīts arī Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) īstenotā projekta „Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un profesionālās izglītības pārstrukturizācija” partneru - Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Valsts izglītības satura centra un Izglītības kvalitātes valsts dienesta - turpmāko trīs gadu sadarbības apliecinājums.

Pirmajā rindā no kreisās - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietniece Līvija Marcinkēviča, Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, VIAA direktore Dīta Traidās, Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore Elīna Egle, otrajā rindā no kreisās - Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītājs Aivars Stankevičs un Valsts izglītības satura centra vadītājs Guntis Vasiļevskis.

Šā projekta mērķis ir pārskatīt profesionālās izglītības saturu, piemērojot to tautsaimniecības nozaru izpētes rezultātiem, izveidojot nozaru kvalifikāciju sistēmu, pārskatot profesiju standartus un specializāciju pamatprasības, kā arī attīstot ārpus formālās izglītības iegūto prasmju atzīšanas sistēmu. Projektu pieci sadarbības partneri īsteno turpmāko trīs gadu laikā, un kopējais šim mērķim piešķirtais finansējums ir 2 550 000 latu.

Padarīts ir daudz!

Pagājušajā vasarā krīze piespieda uzsākt profesionālās izglītības tīkla reorganizāciju, ko patiesībā vajadzēja veikt jau sen. Pēdējā gada laikā padarīts ir ļoti daudz, taču tas ir tikai sākums visas sistēmas reformai, ko turpināsim darīt plānveidīgi un mērķtiecīgi - saskaņā ar Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādņiem 2010. - 2015.gadam un skolu izstrādātajām attīstības un investīciju stratēģijām. Esmu pārliecināts, ka lūzuma punkts ir sasniegts. Sociālie partneri, nozaru asociācijas

17.septembrī Rīgas Amatniecības vidusskolā notika Rīgas reģiona profesionālās izglītības foruma „Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsts profesionālās izglītības modernizācijai”, kas noslēdza reģionālo forumu ciklu visā Latvijā.

un pašvaldības un mūsu uzsākto kursu atbalsta. Atliek tikai turpināt uzsākto!

Ar reģionālo profesionālās izglītības forumu prezentācijām iespējams iepazīties [IZM mājaslapā](#).

Pedagogu algas

Valdībā apstiprināts mērķdotācijas pedagogu darba samaksai sadalījums

Šonedēļ, 28.septembrī, Ministru kabinets (MK) apstiprināja IZM sagatavoto rīkojuma projektu „Par līdzekļu pārdali starp valsts budžeta resoriem un mērķdotāciju pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēm finansējuma sadalījumu”.

Mērķdotācijas pašvaldībām - pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām šā gada četriem mēnešiem ir Ls 48 581 342 apjomā, interešu izglītības programmu un sporta skolu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām – Ls 2 389 132, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām – Ls 562 606, pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām – Ls 192 948, pašvaldību speciālajām pirmsskolas iestādēm, internātskolām un sanatorijas tipa internātskolām, speciālajām internātskolām bērniem ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem – Ls 16 232 394, pašvaldību izglītības iestādēs piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām – Ls 4 108 000.

Palielinājusies naudas summa, kas seko vienam skolēnam

Pedagogu algas tiek aprēķinātas saskaņā ar MK 2009.gada 28.jūlija noteikumiem Nr.836 „Pedagogu darba samaksas noteikumi”, bet mērķdotāciju sadali regulē MK 2009.gada 22.decembra noteikumos Nr.1616 „Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību un privātajām izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai”.

Līdz 6.septembrim visām pašvaldībām IZM bija jāiesniedz dati par skolēnu skaitu katrā klašu grupā un skolu īstenojamās izglītības programmām un, pamatojoties uz šo informāciju, ministrija veikusi aprēķinus par mērķdotāciju sadalījumu pašvaldībām pedagogu darba samaksai.

2010./2011.m.g. pedagogu atalgojums par vienu likmi nemainās, finansējuma nosacījumi un termiņi šajā gadā netiek mainīti. Ievērojot, ka šajā mācību gadā skolēnu skaits vispārīgajās dienās skolās samazinājies, kā arī veikts nozīmīgs darbs skolu tīkla sakārtošanā, ir nodrošināta iespēja par aptuveni 3%, salīdzinot ar 2010.gada 1.janvāri, palielināt naudas summu, kas gadā „seko” vienam skolēnam. No 2010.gada

1.janvāra tie vidēji bija 650 latu, bet no 2010.gada 1.septembra – vidēji 678 latu gadā pedagogu atalgojumam. MK rīkojuma projekts un mērķdotāciju sadalījums pa novadiem ir pieejams [MK mājaslapā](#). Viena laikus, lai nodrošinātu mērķdotāciju sadali atbilstoši MK noteikumiem Nr.1616 „Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību un privātajām izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai”, IZM visām pašvaldībām nosūtījusi skaidrojumu par aprēķinu veikšanu, piemērojot normēto skolēnu skaitu un izglītības programmas koeficientu.

Finansējuma samazinājums izglītībai nav pieļaujams

Nākamā gada budžetā samazinājums izglītībai un zinātnē nav ne iespējams, ne pieļaujams – šādu nostāju IZM puda, 22.septembrī tiekoties ar Latvijas Izglītības un zinātnes arodbiedrības (LIZDA) pārstāvjiem LIZDA padomes atklātajā sēdē.

Vispārējā izglītībā strādājošo pedagogu atalgojumam paredzētais finansējums, neskatoties uz sarežģīto situāciju 2009.gada pēdējos četros mēnešos, sākot no 2010.gada ir mērķtiecīgi palielināts – no 2010.gada 1.janvāra finansējums pedagogu algām uz vienu skolēnu bija vidēji 650 latu gadā, bet no 2010.gada 1.septembra – vidēji 678 latu gadā.

IZM valsts sekretārs Mareks Gruškevičs uzsver, ka gada laikā izglītība ir pārdzīvojusi lielus izaicinājumus – ir piedzīvots ievērojams finanšu līdzekļu samazinājums, veiktas drosmīgas reformas izglītībā. Tāpēc ir patiesi prieks, ka gan pedagogu interešu aizstāvji, gan skolotāji un pašvaldību vadītāji pret šiem lēmumiem ir izturējušies ar lielu atbildības sajūtu, izprotot valsts kopējo situāciju.

“Tas nebūtu iespējams bez kopīgā dialoga, jo spējām lietas izrunāt un par tām diskutēt, nevis izteikt savstarpējus pārmetumus. Savukārt, runājot par pedagogu algām no nākamā gada 1.janvāra, mums šobrīd nav citas atbildes, ka algām jābūt tādām pašām, kādas tās ir no šā gada 1.septembra. Šādu pozīciju aizstāvēsim, strādājot pie nākamā gada budžeta. Svarīgi, ka arī Pasaules bankas eksperti, kuri konsultē Starptautisko Valūtas fondu, izvērtējot gan pagājušajā gadā ieviesto finansēšanas modeli „Nauda seko skolēnam”, gan arī tos samazinājumus, kas veikti zinātnē, augstākajā izglītībā un profesionālajā izglītībā, secinājuši, ka turpmāki samazinājumi izglītībā bez kvalitātes pasliktināšanās vairs nav iespējami,” saka M.Gruškevičs.

Aktuālais jautājums

Izglītības un zinātnes ministrija veic naudas līdzekļu sadali pašvaldībām valsts budžeta mērķdotācijām pedagogu darba samaksai. Vai informatīvajā izdevumā būtu iespējams izskaidrot, kā pašvaldības sadala šo finansējumu izglītības iestādēm?

Naudas līdzekļu sadale valsts budžeta mērķdotācijām pedagogu darba samaksai tiek veikta atbilstoši 2009.gada 22.decembra MK noteikumiem Nr.1616 „Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību un privātajām izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai”. Pašvaldībām šo līdzekļu sadalē izglītības iestādēm jāpiemēro normēto skolēnu un izglītības programmas koeficienti.

Vispārējās pamatzglītības un vidējās izglītības iestādes**Pamatzglītības un vidējās izglītības programmas:**

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25.

Pedagoģiskās korekcijas programmas:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,47; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 1,47; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,47.

Integrētie izglītojamie un izglītojamie ar speciālām vajadzībām:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,6; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 1,6; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,6.

Padziļināta mācību priekšmetu programmu apguve:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,3; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 1,3; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,3.

Ilgstoši slimojoši skolēni:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 0,81; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 0,81; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 0,81.

Valsts ģimnāzijas**Pamatzglītības un vidējās izglītības programmas:**

7.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,1; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,1.

Pedagoģiskās korekcijas programmas:

7.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,1 x 1,47;
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 1,1 x 1,47

Integrētie izglītojamie un izglītojamie ar speciālām vajadzībām:

7.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,1 x 1,6
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 1,1 x 1,6

Padziļināta mācību priekšmetu programmu apguve:

7.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,1 x 1,3
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 1,1 x 1,3

Ilgstoši slimojoši skolēni:

7.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,1 x 0,81
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 1,1 x 0,81

Vakara maiņu un neklātienes skolas / programmas**Pamatzglītības un vidējās izglītības programmas:**

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 0,82; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 0,82; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 0,82.

Pedagoģiskās korekcijas programmas:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,47 x 0,82; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 1,47 x 0,82; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,47 x 0,82.

Integrētie izglītojamie un izglītojamie ar speciālām vajadzībām:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,6 x 0,82; **5.-9.klase** - skolēnu skaits x 1 x 1,6 x 0,82; **10.-12.klase** - skolēnu skaits x 1,25 x 1,6 x 0,82.

Padziļināta mācību priekšmetu/programmu apguve:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 1,3 x 0,82
5.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 1,3 x 0,82
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 1,3 x 0,82

Ilgstoši slimojoši skolēni:

1.-4.klase - skolēnu skaits x 0,75 x 0,81 x 0,82
5.-9.klase - skolēnu skaits x 1 x 0,81 x 0,82
10.-12.klase - skolēnu skaits x 1,25 x 0,81 x 0,82

Piecgadīgo un sešgadīgo apmācība

Bērnu skaits x 0,75

Pēc normētā skolēna aprēķināšanas un programmas koeficienta piemērošanas iegūtais skaitlis tiek dalīts ar 8 – novados, ar 10,2 – republikas pilsētās, lai iegūtu pedagogu darba likmju skaitu izglītības iestādē.

Saskaņā ar noteikumu 14.punktu, papildus tika piešķirts finansējums izglītības iestādes administrācijai – 15% apjomā, saskaņā ar noteikumu 8.3.apakšpunktu – pedagogu papildu pienākumu (klases audzināšana, stundu (nodarbību) gatavošana, skolēnu darbu labošana) un atbalsta pasākumu (piemēram, konsultācijas, pagarinātās dienas grupas) nodrošināšana – 40 % no mācību stundu plāna īstenošanai aprēķinātās mērķdotācijas.

Novados, kuros saskaņā ar statistikas datiem skolēnu skaits ir 0,5 skolēni uz km² vai mazāks, skolēnu skaitam ir piemērots koeficients 1,3.

Jaunatnes politika

2011. - Eiropas brīvprātīgā darba gads, veicinot aktīvu pilsoniskumu

Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes lēmumu 2011.gads būs Eiropas Brīvprātīgā darba gads, veicinot aktīvu pilsoniskumu (Eiropas gads). IZM kā koordinējošā institūcija Eiropas gada īstenošanā Latvijā Eiropas Komisijai apstiprināšanai iesniegusi darba programmu, kurā noteiktas Latvijas prioritātes un atbalstāmie pasākumi, īstenojot Eiropas gadu Latvijā, tādējādi piesaistot 65 000 EUR Eiropas Komisijas finansējumu.

Darba programmas izstrādes process

IZM organizētajās plānošanas sanāsmēs darba grupa konceptuāli vienojās par pasākumiem, kas Latvijā 2011.gadā tiks īstenoti Eiropas Brīvprātīgā darba gada ietvaros. Darba grupā tika iesaistīti pārstāvji no valsts pārvaldes iestādēm, plānošanas reģionu administrācijām, pašvaldībām, kā arī biedrībām un nodibinājumiem. Darba programmas projekts tika izskatīts arī MK Jaunatnes konsultatīvajā padomē un Jaunatnes organizāciju konsultatīvajā komisijā. 26.augustā Eiropas Brīvprātīgā darba gada programmas projekts (2011) tika prezentēts Ministru kabineta un NVO memoranda īstenošanas uzraudzības padomes sēdē.

Darba programmas projektā ir iekļauti vairāki pasākumi, tostarp pētījuma īstenošana par brīvprātīgā darba attīstības iespējām un ieguldījumu tautsaimniecībā, brīvprātīgā darba reģistra pilnveide, vienotas projektu nedēļas skolās īstenošana par brīvprātīgo darbu, dokumentālo īsfilmu, animācijas filmu un reklāmas rullīšu konkursu, interaktīvu forumu, pasniedzot arī balvas dažādās nominācijās brīvprātīgā darba veicinātājiem, starptautiskās brīvprātīgā darba dienas 5.decembrī atzīmēšana, brīvprātīgo „flashmob” organizēšanu reģionos, informatīvo materiālu un sociālās kampaņas īstenošanu u.c. pasākumus. Vienlaikus tiks pievērsta uzmanība brīvprātīgā darba tiesiskā regulējuma skaidrošanai un politiskā atbalsta panākšanai atbalsta instrumentu attīstībai brīvprātīgajam darbam.

Brīvprātīgā darba akadēmija

Jau šogad ir aizsāktas vairākas aktivitātes ar mērķi informēt sabiedrību ar brīvprātīgo darbu un tā nozīmi. Jaunatnes politikas valsts programmas 2010.gadam ietvaros jaunatnes organizācija „Jauniešu konsultācijas” īsteno projektu „Brīvprātīgā darba akadēmija”, kas ir pilotprojekts ilgtermiņa pasākumiem, par brīvprātīgā darba skolu kļūstot jauniešiem, nevalstiskajām organizācijām, valsts iestādēm un uzņēmējiem.

Projekta ilgtermiņa mērķis ir veicināt brīvprātīgā darba attīstību, atzīšanu un pieprasījumu jauniešu, uzņēmēju un valsts iestāžu vidū, tādējādi risinot jauniešu nodarbinātības jautājumus, ceļot nevalstisko organizāciju prestižu visā sabiedrībā un panākot aktīvāku jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā. Pilotprojekta laikā tiks apkopoti 10 labas prakses piemēri par jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas

procesā, noorganizētas apmācības 40 jauniešiem no 25-40 jaunatnes organizācijām, noorganizētas 4-6 pieredzes apmaiņas tikšanās ar aptuveni 40 organizāciju jauniešiem, kā arī īstenoti 85 - 100 semināri vidusskolās visā Latvijā par brīvprātīgā darba perspektīvām, informējot 4000 – 7000 jauniešus.

Eiropas Brīvprātīgā darba gads 2011

Apkopotie labās prakses piemēri

Apkopotie 10 labas prakses piemēri par jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā ir publicēti jau izdotā žurnāla „Veiksmes Formula” speciāllizlaidumā „Brīvprātīgais darbs”, kuru veidojuši jaunieši un jaunatnes organizāciju biedri un saņems skolēni vidusskolās visā Latvijā, jaunatnes organizācijas un pašvaldības. Vienlaikus jaunatnes organizācija „Jauniešu konsultācijas” aicina tās izglītības iestādes, kas ieinteresētas žurnāla saņemšanā un organizēt savā skolā skolēniem informatīvu semināru par jauniešu iespējām brīvprātīgajā darbā, sazināties ar jaunatnes organizācijas pārstāvi Daci Kristiānu Ūdri, rakstot e-pastu uz dace.udre@jk.org.lv vai zvanot pa tālr.25910428.

Projektu aktivitātēs aktīvi iesaistās un tās īsteno „Brīvprātīgā darba akadēmijas” piesaistītie brīvprātīgie jaunieši, tādējādi jauniešiem ir iespēja iegūt pieredzi nevalstiskajā sektorā un jaunas prasmes, zināšanas. Pilotprojekts noslēgsies 2010.gada 15. novembrī.

Sekojiēt līdz aktualitātēm!

Projekta aktualitātēm var sekot līdz: portālā www.prakse.lv blogu sadaļā, www.draugiem.lv/bda vai www.twitter.com/bdaakademija.

Plašāka informācija par Eiropas Brīvprātīgā darba gadu

Informācija par brīvprātīgo darbu pieejama šeit:
[Biedrība “brīvprātīgais.lv” - brīvprātīgā darba datu bāze](#)

Portāls par brīvprātīgā darba iespējām

Brīvprātīgā darba organizācija “Man rūp”

Valsts aģentūra “Jaunatnes Starptautisko programmu aģentūra” – [Eiropas Brīvprātīgā darba iespējas](#)

[Eiropas jaunatnes portāls](#)
www.jaunatneslietas.lv

Jaunatnes politika

Gatavojas Latvijas jaunatnes politikas forumam 2010

25. un 26.oktobrī Rīgā notiks Latvijas jaunatnes politikas forums 2010 "Pašvaldību investīcijas jaunatnē. Darba ar jaunatni īstenošanas izaicinājumi". Forumu organizē IZM sadarbībā ar biedrību „Jauniešu konsultācijas”, tā organizēšanai tiks piesaistīti arī vairāk nekā 40 brīvprātīgo jauniešu.

Latvijas jaunatnes politikas forums 2010

Forumā mērķis ir uzlabot darbu ar jaunatni pašvaldībās, izstrādājot rekomendācijas atbilstoši valsts jaunatnes politikas pamatnostādņiem, Eiropas Savienības un Eiropas Padomes politikai jaunatnes jomā un dalībvalstu labai praksei, kā arī veicināt jaunatnes politikā iesaistīto pušu efektīvāku sadarbību.

Plānots, ka Forumā piedalīsies 300 dalībnieku - pašvaldību, jaunatnes organizāciju un ministriju pārstāvji, sociālie sadarbības partneri, eksperti jaunatnes jomā no Somijas, Vācijas, Igaunijas, Lietuvas, Eiropas Jaunatnes foruma valdes un Eiropas Komisijas.

Forumā laikā dalībnieki strādās darba grupās, izstrādājot rekomendācijas darbam ar jaunatni pašvaldībās sešu tematisko bloku ietvaros:

- Darba ar jaunatni sistēma un stratēģiska plānošana pašvaldībās;
- Jauniešu informētība un jaunatnes informācijas sistēma;
- Jauniešu sociālā drošība un veselība;
- Brīvprātīgais darbs pašvaldībā un līdzdalība;
- Jauniešu nodarbinātība un uzņēmējdarbība;
- Neformālā izglītība un mobilitāte.

Lai Forums tiktu veiksmīgi organizēts, laikā no 2010.gada 22.-23.aprīlim notika sagatavošanās seminārs Forumam, kurā piedalījās pašvaldību jaunatnes darbinieki, jaunieši un jaunat-

nes organizāciju pārstāvji, savukārt no 2010.gada augusta savu darbību ir uzsākusi Forumā plānošanas darba grupa.

Forumā organizatori ir pārliecināti, ka ir būtiski visām jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām pusēm tikties vienkopus, kā arī uzklaut ārvalstu ekspertu pieredzi par efektīvu darbu ar jaunatni, Forumā rezultātā izstrādājot realitātē pielietojamas un īstenojamas rekomendācijas, kuras izmainīs un uzlabos jauniešu dzīves kvalitāti Latvijā. Forumā rezultātā vēlamies valsts un pašvaldību iestādēm, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, kā arī visai sabiedrībai parādīt, ka jaunieši ir ārkārtīgi nozīmīgs kapitāls. Tā nav izlutināto un pārbagāto valstu kaprīze - investēt jauniešos, jo viss cits ir sakārtots. Jauniešu resurss ir priekšrocība, kas nes nenovērtējamu labumu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā un varētu kļūt par Latvijas izaugsmes veiksmes stāstu visas pasaules mērogā.

Vienlaikus Forumā laikā tiks pirmo reizi pasniegta arī *IZM Darba ar jaunatni balva 2010* trijās kategorijās: pašvaldībām, pašvaldību darbā ar jaunatni iesaistītām personām un jaunatnes organizācijām, lai izteiktu IZM atzinību par ieguldījumu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Sekojiēt līdzī Forumā aktualitātēm un pieteikšanās kārtībai *Darba ar jaunatni balvai 2010* IZM mājaslapā!

Pašvaldību iespējas veidot starptautiskus jauniešu projektus programmā „Jaunatne darbībā”

14. septembrī pašvaldību iestāžu pārstāvji no dažādiem Latvijas novadiem apmeklēja valsts aģentūras „Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras” (JSPA) rīkoto semināru par pašvaldību iespējām veidot starptautiskus jauniešu projektus programmā „Jaunatne darbībā”.

Semināra dalībnieki tika iepazīstināti ar Eiropas Savienības neformālās izglītības programmas „Jaunatne darbībā” būtību, prioritātēm, projektu veidiem, projektu finansēšanas noteiku-

miem, formālajiem un kvalitātes kritērijiem, kā arī projektu iesniegšanas termiņiem un jauniešu apmaiņas projektiem.

Projektu administratore Rasa Lazdiņa pastāstīja par apmācību un sadarbības tīklu veidošanas projektiem, kuru ietvaros jaunatnes darbinieki var doties uz apmācībām, izpētes vizīti (īsa tikšanās ar iespējamiem partneriem, lai iepazītos un sagatavotu iespējamo starptautisko projektu), darba ēnošanu (īsa uzturēšanās citā valstī kopā ar partnerorganizāciju,

Turpinājums no 10.lpp.

kuras mērķis ir apmainīties ar labo pieredzi, iegūt iemaņas un zināšanas un/vai veidot ilgtermiņa sadarbību) vai studiju vizīti (organizēta īsa izpētes programma, kas dod iespēju iepazīties ar jaunatnes darbu un/vai jaunatnes politikas nosacījumiem kādā valstī), lai veicinātu ilgtermiņa, augstas kvalitātes projektu partnerību un sadarbības tīklu izveidi.

ES neformālās izglītības programmas „Jaunatne darbībā” ietvaros ir iespējams īstenot arī demokrātijas projektus, kuri veicina jauniešu līdzdalību un iesaistīšanos dažādos sabiedrībā notiekošajos procesos vietējā, reģionālā, nacionālā vai starptautiskā līmenī. *Next media group* pārstāves Lita Grafa un Olga Fedjuhina prezentēja projektu „Jaunieši par demokrātiju”, kura ietvaros jaunieši filmē dažādus video sižetus par demokrātijas tematiem un procesiem, kas ar to saistās.

Ar savu Eiropas Brīvprātīgā darba pieredzi dalījās divas brīvprātīgās no Rīgas Sociālā dienesta Pārdaugavas rajona nodaļas teritoriālā centra „Bolderāja”. Dorotea Nora Kreczy (Austrija) un Pauline Guedon (Francija) centrā strādā ar jauniešiem ar īpašām vajadzībām jau astoņus mēnešus. Šajā laikā viņas ir iemācījušās latviešu valodu, kā arī palīdzējušas uzņemt filmu, kas veidota ar „stop motion” paņēmienu, proti, filma no simtiem fotogrāfiju, gluži kā animācijas multfilma.

Seminārā ES programmu daļas vadītāja Evija Rudzīte sīkāk izklāstīja vienu no programmas prioritātēm – sociālo iekļaušanu, kā arī aicināja ikvienu pašvaldības iestādes pārstāvi savos projektos iekļaut jauniešus ar īpašām vajadzībām.

Ar savu pieredzi programmā „Jaunatne darbībā” dalījās Saldus Bērnu un jauniešu centra direktores vietniece jaunatnes jomā Rudzīte Muraševa. Viņa semināra dalībniekus informēja par savu dalību projektos, par partneru meklēšanu, par rezul-

tātu izplatīšanu un projektu ideju smelšanos, par to, cik vērtīgi ir apmeklēt kontaktu veidošanas seminārus, kuru rezultātā ir iespējams atrast partnerus nākamajiem projektiem.

Komunikācijas daļas vadītāja Daina Grimze iedrošināja pašvaldību pārstāvjus aktīvi iesaistīties un īstenot projektus programmas „Jaunatne darbībā” ietvaros, apmeklēt apmācības un projektu pieteikuma veidlapu aizpildīšanas seminārus, kā arī informēja par atbalsta mehānismiem, kurus ikviens projektu īstenotājs var izmantot. Piemēram, ja rodas jautājumi par projektu rakstīšanu, ir iespējams ne tikai rakstīt e-pastu vai zvanīt aģentūras projektu administratoriem, bet izmantot arī reģionālo koordinātoru palīdzību, kuri atbildēs un palīdzēs šādos gadījumos. Lai atrastu projektu partnerus vai kādu citu noderīgu informāciju, ir iespējams izmantot gan aģentūras mājaslapu, gan Eiropas jaunatnes informācijas tīklu bāzi Eurodesk (www.eurodesk.eu), gan Eurodesk intranetu, gan arī Eiropas Jaunatnes portālu (<http://www.europa.eu/youth>). Ikviens mājaslapā www.jaunatne.gov.lv sadaļā *Meklē padomu* var atrast gan informatīvus materiālus, gan arī dažādas metodiskas grāmatas, kas tulkotas latviešu valodā, kas var palīdzēt projekta rakstīšanā. Aģentūras mājaslapā regulāri tiek publicēta informācija par aktuālākajām apmācībām un informatīvajiem semināriem, kurus ikviens projektu īstenotājs var apmeklēt, iepriekš piesakoties.

Apmācības un informatīvi semināri

1.oktobrī visi interesenti gaidīti ES mājā, kur notiks projektu pieteikuma veidlapu aizpildīšanas seminārs.

Oktobra vidū plānotas apmācības skolotājiem, savukārt decembrī uz apmācībām tiks aicināti sociālie darbinieki. Sekojiet līdzi informācijai: www.jaunatne.gov.lv

Tuvākais projektu iesniegšanas termiņš - 1. novembris.

EURODESK informācijas tīkls jauniešiem - Tavs palīgs Eiropā

Tūkstošiem jauniešu visā Eiropā ik gadu izmanto Eurodesk, lai meklētu informāciju par studiju, darba, ceļošanas un citām iespējām Eiropā, kā arī partnerus saviem projektiem vai dalībniekus starptautiskiem pasākumiem.

900 Eurodesk reģionālajiem koordinātoriem ir pieejams iekšējais tīkls, kur valstīm sazinoties savā starpā, tiek rastas atbildes uz jauniešu jautājumiem, kā arī tiek izplatītas ziņas par semināriem, konkursiem, pasākumiem, projektiem un citām aktualitātēm. Latvijā šo tīklu administrē valsts aģentūra „Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra”, kā arī *Latvijas Eurodesk* reģionālie koordinātori, kas nozīmē – jauniešiem ir pieeja arī reģionāla mēroga informācijai.

Uzzini vairāk: www.jaunatne.gov.lv !

Tu JAUTĀ – Eurodesk ATBILD

Lai saņemtu palīdzību no Eurodesk, Tev ir jāapmeklē

Eurodesk sadaļa mājaslapā www.jaunatne.gov.lv un jānosūta jautājums, aizpildot jautājuma formu vai jāraksta jautājums (bez garumzīmēm) uz e pastu jautajums@eurodesk.eu. Tad drīzumā var gaidīt atbildi savā e-pastā vai telefona zvanu. Regulāri tiek publicētas Eurodesk ziņas šīs mājaslapas jaunumu sadaļā, kura informē par dažādām iespējām jauniešiem: starptautiskiem semināriem un konkursiem, vietēja mēroga pasākumiem un akcijām un citām noderīgām lietām.

Pieejama ir arī Eurodesk datubāze www.eurodesk.eu, kas piedāvā informāciju par ES finansētajām programmām un projektiem.

Eurodesk ietver arī Eiropas Jaunatnes portālu, kura pamatelementi ir - darbs, izglītība, brīvprātība, ceļošana un līdzdalība. Tāpat portālā regulāri tiek atspoguļota informācija par Eiropas līmeņa konkursiem. Eiropas jaunatnes portāla adrese internetā ir www.europa.eu/youth.

Jauniešu iniciatīva

Ogrē atklāj rekonstruēto skeitparku

1.septembrī Ogres stadionā tika atklāts rekonstruētais skeitparks. Projekta rakstīšanā par skeitparka rekonstruēšanu Ogrē piedalījās aktīva jaunatnes organizācija "Creativus" un, pateicoties organizācijas jauniešu iniciatīvai, šis projekts tika realizēts.

Skeitparka atklāšanas dienā Ogres novada domes priekšsēdētājs Edvīns Bartkevičs jauniešiem atgādināja, ka nekas no gaisa nav nokritis – pirmo reizi ar ideju par skeitparku jaunieši pašvaldībā vērsušies 2003.gadā. Sekojis nopietns darbs – tapa skices, tika meklēts finansējums un nu skeitparks ir atjaunots un paplašināts. Domes priekšsēdētājs novēlēja, lai skeitparks vienmēr būtu apdzīvots, drošs un stabils, bet jaunieši lai turpinātu attīstīt un īstenot savas idejas.

Skeitparka atklāšanā piedalījās arī IZM Politikas koordinācijas departamenta direktore Dace Rātniece un Politikas koordinācijas departamenta Jaunatnes politikas nodaļas pārvaldes vecākā referente Marija Galilejeva.

"Rekonstruētā skeitparka atklāšana ir pirmais projekts, kas noslēdzies no septiņiem šogad atbalstītajiem pašvaldību projektiem Jaunatnes politikas valsts programmas 2010.gadam ietvaros. Kopumā projektu iesniegumus bija iesniegušas 45 pašvaldības. Projektu konkursa mērķis ir atbalstīt vismaz 7 projekta iesniedzējus, kas īstenos aktīvās atpūtas laukumu izveidošanu vai esošo laukumu pielāgošanu ārpus izglītības iestādēm, lai veicinātu jauniešu veselīgu dzīvesveidu un lietderīgu brīvā laika izmantošanu," stāsta D.Rātniece.

Projekta kopējā budžeta summa ir Ls 3138, no kuras Ls 3000 ir Jaunatnes politikas valsts programmas 2010.gadam valsts budžeta līdzekļi, savukārt Ls 138 – pašvaldības līdzfinansējums.

No kreisās – Ogres novada domes priekšsēdētāja vietniece V.Puķe, IZM Politikas koordinācijas departamenta direktore D.Rātniece, Ogres novada domes priekšsēdētājs E.Bartkevičs, IZM Politikas koordinācijas departamenta Jaunatnes politikas nodaļas pārvaldes vecākā referente M.Galilejeva, jaunatnes organizācijas "Creativus" vadītājs T.Mālmeisters un Ogres novada domes Attīstības nodaļas vadītājas vietniece, ārējo sakaru koordinētāja S.Zemīte.

Ar citiem projektu konkursu rezultātiem Jaunatnes politikas valsts programmas 2010.gadam ietvaros var iepazīties [IZM mājaslapā](#)

Skolēn, izbaudi uzvaras garšu – esi uzņēmējs jau tagad!

Biznesa izglītības biedrība Junior Achievement – Latvija (JAL), sadarbībā ar Swedbank, aicina ikvienu Latvijas skolēnu izveidot savu Skolēnu Mācību Uzņēmumu (SMU). Piedaloties SMU programmā, skolēnam ir iespējas praktiskā veidā jau skolas laikā apgūt visas nepieciešamās zināšanas, lai pēc skolas absolvēšanas dibinātu reālu uzņēmumu.

Lai atvieglotu SMU dibināšanu, ir izveidota arī speciāla SMU mājaslapa – www.smu.lv, kurā atrodama visa nepieciešamā informācija par SMU programmu, SMU dibināšanu un attīstību, kā arī iespēja on-line režīmā saņemt padomus un pieteikties mentoru konsultācijām par uzņēmējdarbību. Mājaslapa un SMU uzskaites sistēma tapusi ar "HansaWorld Latvia" atbal-

stu.

Katru gadu Latvijā Skolēnu Mācību Uzņēmumu programmā piedalās vairāk nekā 1000 skolēnu, lai gūtu pirmās praktiskās iemaņas sava uzņēmuma dibināšanā un vadīšanā. SMU programmas mērķis ir jaunas uzņēmēju paaudzes veidošana, mācību procesā sasaistot teorētiskās zināšanas ar praksi.

Latvijā 2009./2010. mācību gadā tika nodibināts vairāk nekā 200 Skolēnu Mācību Uzņēmumu visos Latvijas reģionos. Piedaloties SMU programmās ikvienam skolēnam tiek dota iespēja iegūt JAL Sertifikātu, ar kuru iespējams saņemt gan priekšrocības, gan budžeta vietas JAL sadarbības augstskolās.

Comenius - skolēniem, pedagogiem un izglītības iestādēm**Latvijas skolēni Eiropas valstu skolās**

Jaunā mācību gada gaitas 14 skolēni no Latvijas uzsākuši Francijas, Itālijas, Somijas un Spānijas skolās. Iespēju mācīties partnervalstu skolās, pilnveidot svešvalodu zināšanas un prasmes, kā arī paplašināt starpkultūru pieredzi jaunieši guvuši, sešām Latvijas skolām īstenojot Eiropas Savienības (ES) Mūžizglītības programmas Comenius skolēnu individuālās mobilitātes projektus. Šajā mācību gadā Latvijā skolosies arī ārvalstu jaunieši – divi skolēni no Francijas un divi no Somijas.

Dažādās Francijas skolās trīs mēnešus pavadīs Rīgas Centra humanitārās vidusskolas audzēknes Anna Ūdre un Elīna Bērziņa, kā arī Aizputes vidusskolas audzēkņi Diāna Zuļģe un Mārtiņš Neiburgs. Itālijā trīs mēnešus mācīsies Līgatnes vidusskolas audzēkņi Māra Šulca, Anna Dudaša un Jānis Ābols. Somijā trīs mēnešus skolosies Līvānu 1. vidusskolas audzēknes Sandra Milta un Lāsma Raubiška. Savukārt Spānijā pieredzi gūs Blīdenes pamatskolas audzēkņi Lelde Pole un Romans Maag, kā arī Limbažu 3. vidusskolas audzēknes Zane Rītuma, Kristiāna Mārtinsons un Anete Kirmuša.

Comenius skolēnu individuālajai mobilitātei piešķirtais finansējums 2010. gadā ir 24 660 eiro. Līdzekļi paredzēti braucieņu organizēšanai, skolēnu ceļa izdevumiem, valodu prasmju pilnveidei un ikmēneša pabalstam. Eiropas Komisija nodrošina visu aktivitātē iesaistīto skolēnu apdrošināšanu. Ārvalstīs skolēni dzīvo viesģimenēs, kuras piedāvā uzņemošā skola.

Comenius skolēnu individuālajā mobilitātē piedalās arī skolas Austrijā, Beļģijas vācu kopienā, Čehijā, Dānijā, Igaunijā, Latvijā, Luksemburgā, Norvēģijā, Zviedrijā.

2010./2011. mācību gadā Latvijā mācīsies arī ārvalstu jaunieši. Šomēnes mācības Līvānu 1. vidusskolā uzsākuši divi somu jaunieši. Viņi ir pirmie ārvalstu skolēni, kas ieradušies Latvijā jaunās Comenius skolēnu individuālās mobilitātes ietvaros. Savukārt otrajā semestrī divi jaunieši no Francijas kopā ar latviešu skolēniem apgūs mācības Rīgas Centra hu-

Latvijas jaunieši pirms došanās uz Eiropas skolām.

manitārajā vidusskolā.

Comenius skolēnu individuālā mobilitāte ir jauns projektu veids, un Latvija ir viena no pirmajām ES dalībvalstīm, kas tajā piedalās. Comenius skolēnu individuālajā mobilitātē var piedalīties skolēni no 14 gadu vecuma un līdz 10 mēnešiem dzīvot un mācīties kādā ES Mūžizglītības programmas dalībvalstī.

Skolēnu individuālajā mobilitātē var piedalīties skolas, kuras pie-

teikšanās brīdī darbojas vai iepriekš darbojušās Comenius.

Somu jaunieši Mette Gröhn, Lasse Lignell un Līvānu 1.vidusskolas skolotāja Anita Reitere.

Latvijas skolas sadarbojas ar izglītības iestādēm visā Eiropā

Noslēdzoties 2010. gada ES Mūžizglītības programmas Comenius skolu partnerību projektu konkursam, apstiprinājumu guvis 61 projekts. Tuvāko divu gadu laikā Latvijas vispārējo izglītības iestāžu audzēkņi starptautisku pieredzi gūs visā Eiropā.

Skolu divpusējās partnerības ir divgadīgi projekti starp divām

skolām, kur valodas apguves nolūkā skolēnu grupas viesojas viena pie otras. Apmāņa ilgst vismaz 10 dienas. Skolu daudzpusējās partnerības arī ir divgadīgi projekti, taču tajos ir iesaistītas vismaz trīs skolas no vismaz trīs ES Mūžizglītības programmas dalībvalstīm. Skolu partnerības projektos var piedalīties izglītības iestādes, kuras īsteno vispārējās izglītības programmas.

Turpinājums no 13.lpp.

Comenius skolu partnerību projekti veicina sadarbību starp skolām Eiropā, palīdz skolēniem un skolotājiem gūt jaunas zināšanas, attīsta sociālās prasmes, dod iespēju iepazīt darbu komandā, mācīties plānot un īstenot projekta aktivitātes, iemācīties jaunus informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pielietošanas veidus, paplašināt skolēnu un pedagogu redzesloku, kā arī sekmēt svešvalodu apguvi.

Finansējums 1 183 000 eiro apmērā piešķirts 58 daudzpusējo un trīs divpusējo skolu partnerību projektiem. 47 mācību ie-

stādēm katrai piešķirti 21 000 eiro, savukārt 14 iestādēm – katrai 14 000 eiro. Patlaban rezerves sarakstā ir 32 daudzpusējo partnerību projekti un viens divpusējās partnerības projekts. Vērtējot pēc tehniskajiem un partnerības atbilstības kritērijiem, ir noraidīti 9 daudzpusējo partnerību projekti un viens divpusējo partnerību projekts, savukārt 85 skolu partnerības noraidītas finanšu trūkuma un nepietiekamas kvalitātes dēļ. Šī gada konkursā saņemti kopumā 180 skolu partnerību projekti.

Latvijas pedagogi pilnveidosies Eiropā

Tuvāko mēnešu laikā 63 izglītības speciālisti no Latvijas pilnveidosies Eiropas valstu izglītības iestādēs. Dalība ES Mūžizglītības programmas *Comenius* un Mācību braucieniu projektos dod iespēju apmeklēt gan dažu nedēļu kursus, gan gūt vairāku mēnešu ilgu darba pieredzi.

37 Latvijas vispārējās izglītības iestāžu pedagogi apmeklēs 1-3 nedēļu ilgus kursus Austrijā, Grieķijā, Īrijā, Kiprā, Lielbritānijā, Maltā, Portugālē, Spānijā, Turcijā, Ungārijā un Vācijā. Dalība *Comenius* skolu pedagoģiskā personāla profesionālās pilnveides aktivitātē sniedz iespēju skolu pedagoģiskajiem un atbalsta darbiniekiem pilnveidoties ārvalstīs, uzlabojot skolotāju praktiskās pedagoģiskās zināšanas un prasmes, kā arī iegūstot plašāku izpratni par izglītības sistēmām citās Eiropas valstīs.

Deviņiem topošajiem pedagogiem no četrām Latvijas augstākās izglītības iestādēm vairākus mēnešus būs iespēja gūt

pirmo darba pieredzi, uzlabot svešvalodu zināšanas un pedagoģiskās prasmes vairāku Eiropas valstu izglītības iestādēs. Šādu iespēju topošajiem psihologiem, angļu un vācu valodas, vizuālās mākslas un sporta skolotājiem sniedz dalība *Comenius* asistentūrā.

Savukārt ES Mūžizglītības programmas Mācību braucieniu 2010. gada konkursa I kārtā apstiprināti 17 stipendiāti. Vadošajiem speciālistiem no izglītības iestādēm, uzņēmumiem un valsts pārvaldes institūcijām būs iespēja apmeklēt vairāku Eiropas valstu izglītības iestādes, piedalīties lekcijās, apspriedēs un diskusijās par izglītības politikas jautājumiem. Mācību brauciens nav ilgāks par nedēļu.

No 2010. gada visas ES Mūžizglītības programmas 2007.-2013. gadam īstenošanu Latvijā nodrošina Valsts izglītības attīstības aģentūra. Vairāk informācijas: www.viaa.gov.lv.

Pasniegta Eiropas Atzinības zīme valodu apguvē

SIA „E Forma” izstrādātā burtu ābece latviešu valodā iPhone platformai atzīta par labāko VIAA izsludinātajā konkursā „Eiropas Atzinības zīme valodu apguvē” (EAZVA).

Vizuālo komunikāciju aģentūras „E Forma” izstrādātā mūsdienīgā latviešu valodas burtu ābece domāta gan pirmskolas vecuma bērniem, gan pieaugušajiem. Ābecē interesanti attēlots katrs latviešu valodas alfabēta burts, atskaņota tā izruna un nosaukts vārds, kas sākas ar šo burtu. Katrs burts ir papildināts ar dzīvespriecīgām un interaktīvam ilustrācijām, kas motivē un palīdz viegli un ātri apgūt latviešu valodas alfabētu. Programma attīsta prasmi pazīt burtus, izprast sakarību starp burtu un vārdu, kā arī trenē atmiņu un veicina uzmanības noturību un vērtīgumu.

Atzinības zīmi kā balvu piešķir par veiksmīgu darbību valodu mācīšanas un apguves jomā neatkarīgi no institūcijas veida un valodas apguvēju vecuma. Šī gada konkursā VIAA saņēma astoņus pieteikumus. Konkursa žūrijā bija pārstāvji no

VIAA, Latviešu valodas aģentūras, Valsts valodas, Izglītības un zinātnes ministrijas un Latvijas Universitātes. EAZVA ir Eiropas Komisijas iniciatīva, kas norisinās 30 Eiropas valstīs.

VIAA pārstāve Valda Čepurīte-Bērziņa sveic SIA „E Forma” vadītāju Ardi Marksu.

Atsaucoties uz pētījumu

Latvijas skolēnu sasniegumi lasītprasmē ir labi

Atsaucoties uz starptautisku pētījumu, pirms jaunā mācību gada sākuma vairāki plašsaziņas līdzekļi vēstīja, ka Latvijas skolēnu lasītprasme ir viena no zemākajām Eiropā. „Latvijas skolēnu sasniegumi lasītprasmē ir virs vidējā rādītāja, zema ir vienīgi attieksme pret lasīšanu,” skaidro Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta Vispārējās izglītības nodaļas speciālists Edgars Grīnis.

Pētīta 4.klašu skolēnu lasītprasme

Latvijas Universitātes (LU) Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Izglītības pētniecības institūta speciālisti pētījuši 4.klašu skolēnu lasītprasmī starptautiska salīdzinoša izglītības pētījuma ietvaros (*Andrejs Geske, Antra Ozola „Skolēnu sasniegumi lasītprasmē Latvijā un pasaulē”, 2007*). Darbā analizēti Latvijas skolēnu sasniegumi, to starptautiskie un nacionālie konteksti Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas – IEA (The International Association for Evaluation of Educational Achievement) Starptautiskajā lasītprasmes novērtēšanas pētījumā PIRLS 2006 (Progress in International Reading Literacy Study 2006), kas norisinājās 39 valstīs no 2003.līdz 2007.gadam. Jaunākā pētījuma dati būs pieejami nākamgad.

Galvenie pētījuma secinājumi: Latvijas skolēnu sasniegumi lasītprasmē ir virs vidējā, un pēdējo piecu gadu laikā 4.klašu skolēnu sasniegumi lasītprasmē nav mainījušies.

Latvijas vidējie sasniegumi skolēnu lasītprasmē ir 541 punkts, kas ir ievērojami augstāk nekā vidējais rādītājs. Pētījuma autori norāda, ka katrā valstī ir skolēni ar ļoti augstiem sasniegumiem un skolēni ar ļoti zemiem sasniegumiem. Pētījumā arī secināts, ka meitenēm ir augstāki sasniegumi lasītprasmē nekā zēniem.

Attieksme pret lasīšanu

Lai novērtētu skolēnu attieksmi pret lasīšanu, aptaujas anketās 4.klašu skolēniem bija jāatbild uz šādiem jautājumiem:

Ko tu domā par lasīšanu? Cik lielā mērā tu piekrīti katram no šiem apgalvojumiem?

- Es lasu tikai tad, ja man tas jādara.
- Man patīk runāt par grāmatām ar citiem cilvēkiem.
- Man ļoti patīktu, ja kāds man uzdāvinātu grāmatu.
- Es domāju, ka lasīšana ir garlaicīga.
- Man ir labi jālasa, jo tas nākotnē noderēs.
- Man patīk lasīt.

Atbilžu varianti: pilnīgi piekrītu, nedaudz piekrītu, mazliet nepiekrītu vai pavisam nepiekrītu.

Latvijā, izrādījās, bija vismazāk skolēnu ar pozitīvu attieksmi pret lasīšanu, taču nevar neņemt vērā, ka, iespējams, atbilžu formulējumi daļai 4.klases bērnu varētu šķīst mulsināši.

Ar augstiem vidējiem sasniegumiem lasītprasmē, bet zemu SAPL (skolēna attieksme pret lasīšanu) bez Latvijas ir arī Beļģijā (flāmu), Nīderlandē, Dānijā, Luksemburgā, ASV, Anglijā, Skotijā, Zviedrijā u.c.

Liela ietekme ir aktivitātēm pirmsskolas vecumā

Pētījuma autori secinājuši, ka skolēnu sasniegumiem lasītprasmē 11 gadu vecumā ļoti liela ietekme ir vecāku vai citu pieaugušo aktivitātēm pirmsskolas vecumā, un Latvijā šīs aktivitātes aptuveni atbilst visu dalībvalstu vidējam rādītājam. Pētījuma arī secināts, ka šīs aktivitātes nenosaka vecāku brīvais laiks, bet gan vēlme un prasmes, jo augstāki sasniegumi ir bērniem, kuru abi vecāki strādā algotu darbu uz pilnu slodzi.

Lai nodrošinātu bērna vecumposmam atbilstoša mācību saturu, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centrs ir pilnveidojis mācību saturu 6 – 11 gadus veciem bērniem, un mācību satura un mācību procesa pilnveides būtiskākie aspekti ir arī lasītprasmes attīstīšana un darbs ar informācijas avotiem. Mācību satura pilnveide sevī ietvēra arī jauna dokumenta – integrētās mācību programmas sešgadīgiem bērniem izstrādi, un 2010./2011.mācību gadā šī programma tiek izmēģināta 22 izglītības iestādēs.

Kas rada atšķirības skolēnu lasītprasmē?

Pētījumi parādījuši, ka atšķirības mācību sasniegumos rodas daudzu, dažādu un parasti ļoti kompleksu iemeslu dēļ. Bieži vien tie ir ārpus skolas ietekmes esoši faktori, piemēram, vecāku ienākumi un izglītība. Ja izglītība ģimenē tiek uzskatīta par vērtību, ir liela varbūtība, ka bērniem būs augstāki sasniegumi mācībās.

Lasīšanas agrīnos sasniegumus ietekmē gan ģimenes sociāl-ekonomiskais stāvoklis, gan tas, vai un cik bieži bērnam mājās lasa priekšā, vai bērnam ir laba veselība, pozitīva attieksme pret mācībām. Jo zinošāks bērns uzsāk skolas gaitas, jo labāki būs mācību sasniegumi sākumskolas gados.

Uzlabojusies 15 gadu veco jauniešu lasītprasme

To, ka Latvijai ir sekmīgs progress, salīdzinot ar iepriekšējo periodu un labi rādītāji, kas atsevišķās pozīcijās apsteidz ES vidējos sasniegumus, liecina arī Eiropas Komisijas ziņojuma projekts par dalībvalstu sasniegumiem izglītībā „Progress Towards the Lisbon Objectives in Education and Training”. Ar šo ziņojumu dalībvalstis tika iepazīstinātas 2009.gada novembrī notikušajā ES Izglītības, jaunatnes un kultūras ministru padomes sanāksmē. Ziņojuma projektā pamatā salīdzināti 5 izglītības un apmācības kritēriji, viens no tiem -15 gadu veco jauniešu sasniegumi lasītprasmē. Kaut gan ES kopumā šis rādītājs pasliktinās, Latvijai šajā pozīcijā ir otrais labākais progress ES kopš 2000.gada.

Piedalies arī Tu!**Konkurss jauniešiem “Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē”**

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija (UNESCO LNK) aicina iesaistīties UNESCO Pasaules mantojuma vietu Latvijā – Rīgas vēsturiskais centrs un Strūves ģeodēziskais loks saglabāšanā, izziņā un popularizēšanā, piedaloties UNESCO LNK, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojekta *kim?* kopīgi organizētajā konkursā jauniešiem “Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē”. Darbi konkursam jāiesūta līdz 29. oktobrim.

Konkursa mērķis ir vērst jauniešu uzmanību uz UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautajām UNESCO Pasaules mantojuma vietām savā valstī un rosināt jauniešus apzināt savu lomu šo vietu saglabāšanā, kopšanā, popularizēšanā un pārmantošanā. Lai vairotu zināšanas par UNESCO Pasaules mantojumu savā valstī un lai veicinātu šo vietu popularizēšanu Latvijā un starptautiski jaunieši vecumā no 12 līdz 18 gadiem ir aicināti aktivizēt savu radošo potenciālu, iesaistoties kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumos, sākotnēji izpētot kādu savas valsts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļauto vietu, pēc tam atspoguļojot savu redzējumu zīmētā animācijas sērijas kadru stāstā par šo UNESCO Pasaules mantojuma vietu, kur jaunieši identificējot sevi ar galveno varoni un UNESCO Pasaules mantojuma sargātāju Patrimonito stāsta, dalās pārdomās un iepazīstina ar šīm vietām un pastāvošajiem izaicinājumiem un sabiedrības iesaisti šīs vietas kopšanā.

Lai piedalītos konkursā, jaunieši vecumā no 12 līdz 18 gadiem aicināti iesniegt savu zīmēto animācijas kadru plāna

sērijas oriģinālu, nogādājot to vai nosūtīt pa pastu uz UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Pils laukums 4-206, LV – 1050 līdz 2010. gada 29. oktobrim, norādot autora vārdu, uzvārdu, vecumu, skolu, kontaktālruni, adresi un e-pasta adresi.

Visus iesniegtos darbus vērtēs žūrija. Labākajiem darbiem tiks piešķirtas vērtīgas balvas, kā arī novembrī tie tiks izstādīti Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojekta *kim?* izstāžu zālē un decembrī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpās. 5 laureātu kadru plāni tiks nosūtīti dalībai starptautiskajā UNESCO Pasaules mantojuma centra animācijas konkursā par Patrimonito piedzīvojumiem mantojuma pasaulē. Starptautiskā konkursa uzvarētāju darbi tiks iedzīvināti profesionālā animācijas filmā, kuru izplatīs UNESCO rīkotajos pasākumos visā pasaulē.

Papildinformācija par konkursa norisi pieejama vērsties pie konkursa koordinatores Martas Kaprāles, tālr.6990647, e-pasts: marta_kaprale@inbox.lv vai rakstot office@unesco.lv.

Jau tapušās UNESCO Pasaules mantojuma centra animācijas kadru sērijas, kā arī detalizētāku informāciju par konkursu [varat skatīt arī tiešsaistē](#)

Aicina piedalīties Eiropas Valodu dienas 2010 konkursos**Literāro darbu konkurss „Ko, Latvija, Tev varu dot?”**

No 20. septembra līdz 20. decembrim 5.–12. klašu skolēni aicināti piedalīties Eiropas Valodu dienas 2010 literāro darbu konkursā „Ko, Latvija, Tev varu dot?”.

Konkursa mērķis ir popularizēt latviešu valodu, sekmēt valodas kā vērtības apzināšanos un veicināt nacionālās pašapziņas paaugstināšanos.

Uzvarētāji tiks noteikti 3 klašu grupās: 5.–6.klašu grupā, 7.–9.klašu grupā un 10.–12.klašu grupā.

Zīmējumu konkurss „Mazs bij' tēva novadiņš”

Latviešu valodas aģentūra

Lai popularizētu latviešu valodu un veicināt nacionālās pašapziņas paaugstināšanos, 1.–4.

klašu skolēni aicināti piedalīties zīmējumu konkursā „Mazs bij' tēva novadiņš”.

Konkurss notiek no 20. septembra līdz 20. decembrim.

Balvas abu konkursu uzvarētājiem tiks pasniegtas Dzimtās valodas dienas pasākumā 2011.gada 21.februārī.

Konkursu nolikumus meklējiet [Latviešu valodas aģentūras mājaslapā](#).

Nenokavē pieteikties!**Aicina pieteikt kandidātus Tāļa Bērča piemiņas balvai un stipendijai**

Lai godinātu izcilā pedagoga, Latvijas i-Sabiedrības tehnoloģiju ekspozīcijas (LatSTE) dibinātāja, Ogres ģimnāzijas pedagoga, Ogres Interneta centra un Ogres rajona Pašvaldību vienotās informācijas centra vadītāja Tāļa Bērča piemiņu un viņa lielo ieguldījumu Latvijas skolu informātikas attīstībā, sabiedrība Tilde 2008.gadā ir nodibinājusi un finansē Tāļa Bērča piemiņas balvu un stipendiju. Skolu vadība, skolotāji, pašvaldību izglītības pārvaldes, skolēni savus pieteikumus aicināti iesūtīt līdz 12. oktobrim.

Piemiņas balvas un stipendijas mērķis ir novērtēt un apbalvot vispārējo izglītojošo un vidējo profesionālo skolu informātikas skolotājus, kas devuši lielu ieguldījumu skolēnu informātikas zināšanu paplašināšanā un informātikas attīstībā savā skolā, kā arī piedalījušies informācijas sabiedrības veidošanā vietējā un Latvijas mērogā, lai stimulētu turpmāku aktīvu darbību un sekmētu skolotāju tālākizglītošanos.

Pieteikšanās notiek, aizpildot pieteikuma veidlapu. Plašāka informācija, pieteikuma veidlapa un konkursa nolikums atro-

dams [Tildes mājaslapā](#)

Trešā piemiņas balva un stipendija tiks piešķirta šā gada 28. oktobrī ikgadējā LatSTE konferencē notiekošajā plenārsēdē Auces vidusskolā.

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe uzsver, ka viens no valsts prioritārajiem zinātnes virzieniem ir "Inovatīvie materiāli un tehnoloģijas", tajā skaitā informātika. Tieši tādēļ uzteicama ir iniciatīva atbalstīt pedagogus, tādējādi jau skolas līmenī vairojot skolēnu interesi par šo jomu, pilnveidojot informātikas mācīšanu un vienlaikus turpinot izcilā pedagoga Tāļa Bērča darbu un ideju īstenošanu.

"Simboliski, ka gadskārtējā stipendija tiek izsludināta, tuvojoties ikvienam pedagogam nozīmīgiem svētkiem - Skolotāju dienai, un iniciatīvas autors ir uzņēmējs. Tas ietver svarīgu sekmīgas izglītības sistēmas pilnveides un attīstības aspektu - uzņēmēju iesaistīšanos izglītībā," atzīst T.Koķe.

Darbu uzsācis Baltijas - Amerikas Brīvības fonds

23.septembrī Ņujorkā norisinājās Baltijas valstu ārlietu ministru un ASV Valsts sekretāres vietnieka Dž.Steinberga tikšanās, kuras ietvaros ministri oficiāli paziņoja par Baltijas - Amerikas Brīvības fonda darbības uzsākšanu.

Savukārt 21.septembrī Rīgā notika Baltijas-Amerikas Brīvības fonda valdes delegācijas tikšanās ar Ārlietu ministrijas valsts sekretāru Andri Teikmani, kurā piedalījās arī Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) valsts sekretāra vietniece L.Sīka un IZM Politikas koordinācijas departamenta direktore D.Ratniece. Tikšanās dalībnieki pārrunāja fonda darbības principus, kas paredz Baltijas valstu studentu, pētnieku un speciālistu izglītošanos un stažēšanos ASV kompānijās un augstākajās mācību iestādēs, balstoties uz konkurences pamata, kā arī profesionālo un akadēmisko pieredzi.

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs pauda gandarījumu par fonda darbības uzsākšanu, kas vērtējama kā ASV praktisks ieguldījums Baltijas valstu konkurētspējas un izaugsmes veicināšanā, kā arī ASV valdības ieinteresētību reģiona ilgtspējīgā attīstībā.

Fonda priekšsēdētāja Rozanna Ridžveja (*Rozanne L. Ridgway*) un fonda prezidents Kims Deviss (*Kim Davis*) informēja, ka viens no Fonda stipendiātu galvenajiem kritērijiem būs pretendenta motivācija pēc pieredzes iegūšanas ASV

pielietot iegūtās zināšanas Latvijā.

Baltijas – Amerikas Brīvības fonda pamatkapitāls, kas var pārsniegt 60 miljonus ASV dolāru (32 miljonus latu), lielā mērā ir balstīts uz 1994.gadā dibinātā Baltijas-Amerikas uzņēmējdarbības fonda panākumiem. Fonds tika veidots ASV likuma par demokrātisku valstu Austrumeiropā atbalstīšanu kontekstā. Daudzi no ievērojamajiem amerikāņiem, kuri darbojas BAFF valdē, pirms tam darbojās minētā uzņēmējdarbības fonda valdē. Tas aktīvi darbojās visās trijās Baltijas valstīs 15 gadus.

Baltijas – Amerikas Brīvības fonds ir neatkarīga organizācija, kura tiek finansēta no Baltijas – Amerikas Iniciatīvas fonda, ASV valdības iedibināta investīciju fonda ienākumiem. Baltijas – Amerikas Brīvības fonds stiprinās saites starp Amerikas Savienoto Valstu un Latvijas, Lietuvas un Igaunijas tautām, izmantojot stipendiju programmas, kas paredzētas Baltijas valstu doktorantūras studentiem mācībām ASV, pētniekiem no šī reģiona zinātniskā darba veikšanai un nesen doktora grādu ieguvušajiem, lai stažētos Amerikas uzņēmumos.

Fonda reģionālais birojs Baltijas valstīs atrodas Rīgā, Valdemāra Centrā.

Plašāka informācija par Baltijas-Amerikas Brīvības fondu un tā piedāvātajām iespējām pieejama [fonda oficiālajā mājaslapā](#)

Aktuāli**Izveidoti jauni elektroniskie mācību resursi darbam ar interaktīvo tāfeli**

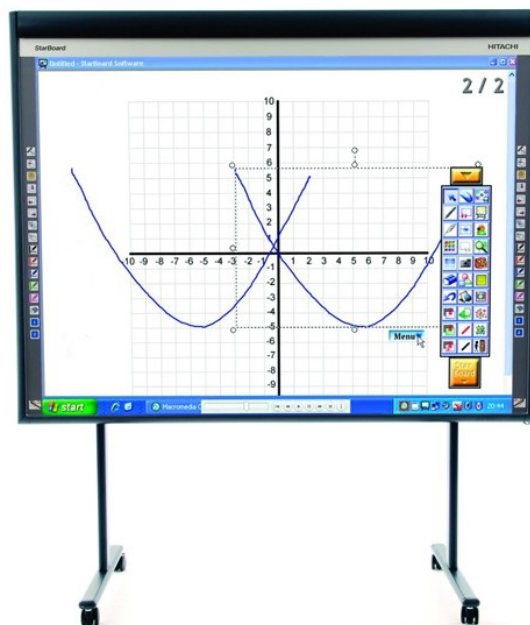
Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai” ietvaros ir izveidoti pirmie elektroniskie mācību resursi darbam ar interaktīvajām tāfelēm. Jaunie mācību resursi ir izveidoti mācību priekšmeta „Latviešu valoda un literatūra” (7.–9.klasei) 1.semestrim un paredzēti skolām, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmas.

Izveidoto materiālu aprobācija ir veiksmīgi uzsākta 12 skolās visā Latvijā. Aprobācijā piedalās pedagogi no Daugavpils, Ogres, Jelgavas, Jūrmalas, Liepājas, Līvānu, Rēzeknes, Rīgas un Valmieras vispārizglītojošām skolām, kur īsteno mazākumtautību izglītības programmu vai skolotājs strādā lingvistiski nevienādīgā vidē.

Projektā iesaistītie skolotāji-aprobētāji ne tikai aprobē un izvērtē izveidotos materiālus, bet arī apgūs pedagogu profesionālās pilnveides programmu, lai pilnveidotu savu profesionālo kompetenci kā tālākizglītotāji un 2011. gada augustā vadītu profesionālās pilnveides kursus pedagogiem par izveidoto e-mācību resursu izmantošanu.

„Mūsu projekts ir īpašs ar to, ka skolotāji ne tikai tiek apmācīti e-mācību resursu veidošanā un tos paši veido, bet arī aprobē. Skolas tam tiek sagatavotas, uz laiku tās nodrošinot ar nepieciešamo inventāru. Tādējādi tiek nodrošināts pilns izstrādes un realizācijas cikls – no idejas līdz pat pārbaudītiem un pilnveidotiem mācību resursiem un sagatavotiem skolotājiem darbam ar izveidotajiem e-mācību resursiem Latvijas skolās,” stāsta ESF projekta satura ieviešanas koordinatore Elita Pušpure.

E-mācību resursi ir izveidoti projekta 5.aktivitātes

„Elektronisko mācību resursu izveide un aprobācija” ietvaros. „E-mācību resursu veidotāji – skolotāji un aprobētāji – gūst jaunu pieredzi savā profesionālajā darbībā gan mācību materiālu veidošanā un aprobācijā, gan IT izmantošanā mācību procesa dažādošanai,” informē aktivitātes vadītāja Valentīna Andersone.

Kopumā projekta ietvaros plānots izveidot pilnu e-mācību materiālu komplektu darbam ar interaktīvo tāfeli mācību priekšmetā „Latviešu valoda un literatūra” 7.–9.klasei.

Pedagogi aktualitātēm var sekot līdzi LVA elektroniskajā žurnālā

Latviešu valodas aģentūras (LVA) Izglītības daļa kopā ar LVA īstenotajiem ESF projektu darbiniekiem ir izveidojusi jaunu elektronisko žurnālu, kurā pedagogi tiek informēti par aktuālo LVA un projektu darbībā.

Žurnālu paredzēts izdot katru ceturksni. Ar pirmo izdevumu varat iepazīties, apmeklējot http://www.bilingvals.lv/uploads/docs/LVA_02_09_2010_1283506458.pdf. Ja arī Jūs vēlaties saņemt elektronisko žurnālu, rakstiet uz e-pastu: ieva.galuza@valoda.lv.

„2010./2011. mācību gadu sagaidām ar gandarījumu, jo, īstenojot divus ESF projektus, esam snieguši nozīmīgu atbalstu latviešu valodas un bilingvālo mācību skolotājiem. Ir izveidoti

latviešu valodas un literatūras programmu paraugi, notiek grāmatu autoru kursi, top jauni mācību un metodiskie līdzekļi kā arī elektroniskie mācību materiāli; skolotāji ir piedalījušies radošajās darbnīcās kopā ar rakstniekiem un māksliniekiem. Ceram, ka kopā ar mums skolotāji šajā vasarā ir kļuvuši profesionāli kompetentāki, radošāki, priecīgāki un laimīgāki.

Arī mācību gada laikā atbalstīsim skolotājus un skolēnus latviešu valodas apguvē. Organizēsim kursus pirmsskolas un sākumskolas, latviešu valodas un literatūras, bilingvālo mācību skolotājiem, izdosim mācību un metodisko literatūru, sadarbosimies ar skolotājiem, kuri vēlēšies iesaistīties LVA aktivitātēs,” saka LVA Izglītības daļas metodiķe Vineta Vaivade.

Konsultē psihologs

Skolā strādāju četrus gadus un šogad pirmo reizi esmu tikusi pie audzināmās klases – saviem astotajiem. Viss jau ir jauki – klase skaitās laba, nav problēmu ar skolas apmeklējumu, citi skolotāji nesūdzas par disciplīnu. Taču jau pagājušajā gadā, kad manējiem vēl bija cita audzinātāja, biju pamanījusi, ka klasē ir izteikti spilgti līderi – 3-4 meitenes, kas nosaka toni visā un vienmēr. Tagad pārliecinos, ka pārējie jaunieši nemaz īpaši necenšas iejaukties un izrādīt iniciatīvu, jo tā laikam pierasts – visu izlemj un izdara aktīvā grupa. Audzināšanas stundā sākām runāt, kādus pasākumus mācību gada laikā gribētu organizēt, un es cerēju izdzirdēt idejas no visiem savējiem, bet – nekā. Kā panākt, lai klases dzīvei piederīgi justos visi jaunieši, nejutoties atstumti? Kā rīkoties man kā klases audzinātājai, lai kolektīvam svarīgu jautājumu risināšanā iesaistītu pēc iespējas vairāk jauniešu?

Skolotāja Agita

Situāciju komentē Ogres 1.vidusskolas psiholoģe un privāti praktizējoša psiholoģe Lilita Sarkaņa:

Pusaudžu vecumposma viens no galvenajiem uzdevumiem ir skolēnu aktivizēšanās grupās, draugi un klasesbiedri kļūst ārkārtīgi svarīgi un nozīmīgi.

Viens no sociālpsiholoģijas fenomeniem ir līderisms, kas ir būtiska mazo grupu formēšanās pazīme. Pusaudžu vecumā visbiežāk grupas līderis piesaista citus ar ārējām pazīmēm – spilgtu vai atšķirīgu apģērbu, ārējiem aksesuāriem, frizūru. Nenoliedzami līdera rakstura iezīmes arī ir būtisks priekšnoteikums šim statusam grupā. Un tās varētu būt: spēja pulcināt sev apkārt citus, ieinteresēt pārējos ar savām idejām, prasme savus uzskatus izklāstīt vienaudžiem pieņemamā un saprotamā veidā. Vienlaicīgi pusaudžu vecumā grupas līderim varētu būt raksturīga ārēji demonstratīva izturēšanās, skaļa uzvedība, sajūta „es esmu pamanāms”.

Klases audzinātājas aprakstītajā problēmā ir jāņem vērā, ka klases audzināšanu skolotāja ir uzsākusi tikai astotajā klasē, kad klases kolektīvs jau faktiski ir noformējies, tajā ir izveidojušās apakšgrupas, izvirzījušies līderi un to atbalstītāji,

komformisti (indivīdi, kas piekrīt vairākuma viedoklim). Tas ir dabiski un atbalstāmi, ka katrs jauniešs atbilstoši savām spējām, rakstura iezīmēm un vēlmēm, veic kādu funkciju klases kolektīvā. Visi pusaudži nekad nevarēs spēt realizēt vadītāja vai līdera lomas, visi vienādā veidā nevarēs realizēt atbildību un tikt galā ar veicamajiem pienākumiem. Ir labi, ja klasē ir aktīvi jaunieši, tātad darbībā ir sagaidāma enerģija, iniciatīva un radošas idejas. Audzinātājai būtu jāpievērš uzmanību tiem, kas palikuši maliņā no klases aktīvās dzīves un jāpavēro - vai būsšana malā ir saistīta ar šo konkrēto pusaudžu rakstura īpatnībām vai tas ir veids kā justies mazāk ievainotam vai būt nepamanītam. Tikpat ir iespējams izjust piederību savam kolektīvam esot tajā, taču ar aktivitāti īpaši neizceļoties, vien ievērojot un pieņemot grupas nerakstītos noteikumus – piedaloties pasākumos, esot klasē utt.

Prakse pierāda, ka ne vienmēr tie, kas skaļi pauž savus uzskatus, ir arī īstie darītāji.

Reālo situāciju klasē varētu atklāt klases pienākumu sadale – klases vecākais, atbildīgais par kultūras pasākumiem, atbildīgais par sporta aktivitātēm – aizklātās vēlēšanās. Šajā gadījumā ikviens varētu izteikt savu viedokli nebaudoties no vērtējuma vai spiediena no klasesbiedriem. Katrā ziņā ikviens „ārpusstundu” pasākums vai aktivitāte (klases vakars, pārgājiens, tematiskā pēcpusdiena, utt.) varētu uzlabot attiecības klasesbiedru starpā. Būtu vērtīgi, ja pienākumus par pasākumu varētu sadalīt jau iepriekš, kā arī paši skolēni varētu iesaistīties pienākumu izvērtēšanā pēc pasākuma. Klases audzinātājas aprakstītajā situācijā ir nojaušams, ka pusaudžiem ir grūtības izteikt savu viedokli skaļi un citu klātbūtnē, tādēļ ieteicami būtu izmantot anketēšanu vai savas izvēles izdarīšanu rakstiskā veidā. Skolotāja, apkopojot rezultātus, var tos prezentēt visai klasei un iezīmēt vairākus, dažādus viedokļus, kas anketās parādās. Vienlaicīgi var mudināt pusaudžus pašus veikt secinājumus, analizēt anketu rezultātus.

Ieteicama metode būtu arī skolēnu darbošanās dažādās grupās – gan mācību, gan ārpusstundu pasākumos. Skolēnu aktivitāti varētu uzlabot skolēnu darbošanos dažādās grupās, kas ir izveidotas izlozes kārtībā, bet visu klases kolektīvam ir saistošs viens mērķis, piem. līdzekļu vākšana dzīvnieku paversmei, skolas noformējuma veidošana svētku pasākumam.

Taču šajā gadījumā ir iespējams arī risks, ka grupā sapulcēsies pusaudži, kas ir pieraduši sekot citiem, baidās vai netiek galā ar atbildību, nespēj iesaistīties paveikt līdz galam utt. Un pozitīvo rezultātu gaidas var izpalikt. Klases audzinātājai ieteiktu izmantot aktīvākos skolēnus dažādu ideju ģenerēšanai pasākumiem un uzņemties atbildību par pasākumu norisi. Prakse pierāda, ka ne vienmēr tie, kas skaļi pauž savus uzskatus, ir arī īstie darītāji. Ja tā notiek, būtu svarīgi to pārrunāt.

Svarīgi būtu, ka skolas vidē, tomēr vairāk atbalstīts un pamanīts būtu mācību darbs, skolēnu sasniegumi, skolas pameklējums. Tādēļ arī skolotājas uzdevums būtu pamanīt un „izcelt”, paslavēt tos skolēnus, kas ir uzrādījuši labus rezultātus mācībās un varbūt neizceļas un viņu uzvedība nav pamanāma. Tā būtu reāla iespējama salikt pareizos uzsvarus un akcentus atbilstoši skolas videi. Arī pašai klases audzinātājai ieteiktu tuvināties saviem audzināmajiem, atrast laiku individuālajām sarunām ar skolēniem, var mēģināt iesaistīt sarunās arī jauniešus grupās.

2010.gada septembrī Ministru kabinetā apstiprinātie un Valsts sekretāru sanāksmēs izsludinātie svarīgākie IZM sagatavotie tiesību aktu projekti:

Ministru kabinetā

Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 3.oktobra noteikumos Nr.347 "Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai""

Noteikumu projekts "Noteikumi par Izglītības kvalitātes valsts dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi"

Noteikumu projekts "Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus"

Rīkojuma projekts "Par Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisiju"

Noteikumu projekts "Par Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības vienošanos par sadarbību maģistrantūras līmeņa vadības speciālistu sagatavošanā"

Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 22.septembra noteikumos Nr.1094 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.1.2.aktivitāti "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem zinātnē un tehnoloģijās (EUREKA, 7.letvara programma

un citi)""

Rīkojuma projekts "Par līdzekļu pārdali starp valsts budžeta resoriem un mērķdotāciju pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēm finansējuma sadalījumu"

Noteikumu projekts "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes "Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai" otro projekta iesnieguma atlases kārtu"

Valsts sekretāru sanāksmēs

Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1263 „Noteikumi par Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas un pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju kompetenci”

Centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu norises kārtība

Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 9.maija noteikumos Nr.383 "Latvijas Zinātnes padomes nolikums""

Nenokavē pieteikties

Starptautiskajam bioloģiskās daudzveidības gadam veltīta izstāde

Starptautiskā bioloģiskās daudzveidības gada ietvaros UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Francijas kultūras centru Rīgā 2010./2011.mācību gadā skolām Latvijā piedāvā ceļojošu izstādi „Bioloģiskā daudzveidība, tā ir dzīve – Bioloģiskā daudzveidība, tā ir mūsu dzīve”.

Izstādi veido 14 krāsainas viegli pārvietojamas afišas angļu un franču valodā, kas stāsta par bioloģisko daudzveidību, ar tās saglabāšanu saistītām problēmām, panākumiem un skatu par tās attīstību nākotnē. Iepazīties ar ceļojošās izstādes materiāliem un iegūt papildus informāciju par Starptautisko bioloģiskās daudzveidības gadu varat UNESCO LNK Interneta vietnē

Skolas aicinātas iesaistīties Starptautiskā bioloģiskās daudzveidības gada aktivitātēs, uzņemot arī pie sevis ceļojošo izstādi „Bioloģiskā daudzveidība, tā ir dzīve – Bioloģiskā daudzveidība, tā ir mūsu dzīve”.

Interesi par iespēju izrādīt šo izstādi lūgums pieteikt **līdz 2010.gada 13.oktobrim**, zvanot pa tālruni 67325109 ģenerālsekretāres vietniecei Sarmītei Pulstei vai elektroniski: office@unesco.lv.

Pieteikties informatīvā izdevuma saņemšanai var **IZM mājas lapā: <http://izm.izm.gov.lv/izdevums.html>**
Jautājumus rubrikai “Aktuālais jautājums”, kā arī komentārus, ieteikumus turpmāko izdevumu veidošanā un vērtējumu par mūsu izdevumu sūtiet Komunikācijas nodaļai: inta.stipniece@izm.gov.lv, tālr. 67047834